

خدا حافظی با تایتانیک خلیج فارس

کولاآف که بین ما ایرانی ها به «کشتی یونانی» معروف است ۴ مرداد ۱۳۴۵ در آب های جزیره کیش به گل نشست و حالا به دلیل تخریب زیاد و مشکلات زیست محیطی، روزهای آخر حضورش را در خلیج فارس می گذراند پیش از وداع با این نماد زیبای جزیره، کمی درباره آن گفته ایم

سیدمصطفی صابری | روزنامه نگار

پرونده

هر کسی تنها یک سفر به جزیره کیش داشته باشد بدون شک به تماشای غروب در جزیره کیش رفته است. تماشای غروب دل انگیز و ابدی که همیشه با وزش بادی گرم همراه است، در یایی که به رنگ آسمان شده و این زیبایی هم با یک کشتی قدیمی و به گل نشسته تکمیل و رویایی می شود. کشتی کولاآف که به خاطر مالک یونانی اش در کشور ما به «کشتی یونانی» معروف شده، نزدیک به نیم قرن است مهمان خلیج زیبای و همیشه فارس است. سال ها صحبت از این می شود که به دلیل مشکلات زیست محیطی باید این نماد زیبای جزیره را جمع آوری کرد؛ به خصوص این که طی سال های اخیر و با شکستن کشتی از وسط و فرور یختن انتهای آن، لطمه زیادی به اکوسیستم دریا وارد می شود اما آن قدر این کشتی خاطره انگیز و دوست داشتنی است که نمی توان راحت از آن دل کند. به خصوص این که درست جایی به گل نشسته که زیبا ترین منظره غروب را در کیش دارد. کشتی یونانی این روزها بیشتر از همیشه حالش بد است و حتی شنیده می شود بخش هایی از آن جدا شده است تا برای ذوب برود. سال ها بود عادت کرده بودیم یک عکس مقابل کشتی یونانی و حین غروب روی شاسی به عنوان سوغات سفر به خانه ببریم، کشتی که ۵۸ سال قبل در ۴ مرداد ۱۳۴۵ در ساحل کیش به گل نشست. حالا این وداع قریب الوقوع چنان تلخ است که پنهانهای می شود برای مرور بر آن چه طی حدود دهه اخیر بر این کشتی گذشته است. همچنین با معاون گردشگری سازمان منطقه آزاد کیش درباره سرانجام این کشتی گفت وگویی داشتیم که در ادامه خواهید خواند.

ZENDEGI - SALAM

ضمیمه روزنامه خراسان رضوی

پنج شنبه • ۴ مرداد ۱۴۰۳

۱۹ محرم ۱۴۴۶ • ۲۵ جولای ۲۰۲۴

شماره ۳۱۵۴۵

۲۷۶۴

عکس: آنا

دیگر نمی توانیم برای نجات کشتی یونانی کاری کنیم

معاون گردشگری سازمان منطقه آزاد کیش از سرانجام کشتی یونانی به عنوان یکی از نمادهای کیش می گوید

مجدید حسین زاده | روزنامه نگار

یکی از نمادها و جاذبه های گردشگری جزیره کیش که آوازه آن شهرت جهانی دارد، کشتی یونانی است. سال ها است که تلاش زیادی برای نگهداری و حفظ آن شده اما ظاهرا نتیجه ای در بر نداشته است. به سراغ «مهدی ادیبان» معاون گردشگری سازمان منطقه آزاد کیش رفتم تا برای ما از سرانجام این کشتی بگوید که سال ۱۳۴۵ در نزدیکی این جزیره به گل نشست.

این فرسایش کاملاً طبیعی بوده است

از معاون گردشگری سازمان منطقه آزاد کیش می پرسیم که چرا کشتی یونانی به این عاقبت دچار شده است که می گوید: «کشتی یونانی یک سازه ای است که سال ها پیش در کیش به گل نشسته است و شرایط اقلیمی، آب و هوایی، دریا، شوری و نمک آب دریا و ... باعث فرسایش آن شدند و این فرسایش کاملاً طبیعی است. همان طور که سازه هایی مثل بندرگاه و اسکله گاه دچار فرسایش می شوند، کشتی یونانی هم شرایط مشابهی داشته است».

متخصصان گفتند دیگر نمی توانیم آن را حفظ کنیم

«ما با توجه به این که این کشتی یک اهمیت تاریخی پیدا کرده، در یک سال اخیر تلاش کردیم و با کمک مشاوران فنی بررسی کردیم که آیا راهی دارد که این کشتی را با همین شرایط فعلی حفظ کنیم تا برای کیش در همین موقعیت بماند یا نه؟». معاون گردشگری سازمان منطقه آزاد کیش با این مقدمه می گوید: «این افراد متخصص در چندین گروه، موضوع را بررسی کردند و جمع بندی کارشناسان این بود که امکانش نیست و این کشتی از مرحله ای که بتوان آن را حفظ کرد، عبور کرده و دیگر نمی توانیم آن را حفظ کنیم و باید به همین شکلی که دارد، با آن کنار بیاییم».

در نزدیکی این کشتی، موزه تاریخ دریانوردی می سازیم

از «ادیبان» درباره طرح ساخت موزه در کنار این کشتی می پرسیم که می گوید: «بعد از جمع بندی متخصصان، ما به سراغ طرح هایی رفتم تا بتوانیم در محدوده کشتی یونانی کاری انجام بدهیم. کشتی یونانی در منطقه غرب کیش باعث ایجاد یک جاذبه گردشگری شده بود که افراد زیادی به این منطقه می آمدند. تلاش کردیم یک سری جاذبه های جدید گردشگری در آن محدوده ایجاد کنیم. یکی از نزدیک ترین نقاط به آن جا، پارک هویتی کیش است که آن جاتبدیل به موزه محیط زیست کیش شده است. با این حال و در نزدیکی این کشتی، بناداریم که موزه تاریخ دریانوردی ایجاد کنیم. البته باید فرایندهای خودش را طی کند و امیدوارم هرچه زودتر شرایط و مقدمات موزه دریانوردی را در همان محدوده کشتی یونانی فراهم کنیم تا در چند سال آینده که هنوز کشتی یونانی در آن جا وجود دارد، این موزه به پاس زحمات و تلاش های دریانوردان ایرانی که فرهنگ و تمدن ایرانی را به اقصی نقاط جهان صادر کردند،

روزهای ناخوشی

تایتانیک خلیج فارس

کشتی تایتانیک نماد سازه های بزرگ بشر مغرور است که در برابر طبیعت سر خم می کنند. شاید برای ما ایرانی ها کشتی یونانی به نوعی تداعی کننده تایتانیک باشد، اما با سرنوشته متفاوت. تایتانیک که سازنده اش معتقد بود غرق شدنی نیست به خاطر برخورد با کوه یخ به زیر آب رفت و تعدادی از ۱۵۱۴ مسافرش نجات پیدا کردند. اما کشتی یونانی جایی قرار گرفته که امکان غرق شدنش نیست اما مرمتش چنان هزینه بالایی دارد که بی خیالش شدند. تصاویری که با گوآد کوپتر از بالای کشتی و روی عرشه گرفته شده نشان می دهد حجم خرابی هایی که از آن چیزی است که از کنار دیده می شود و این کشتی که روزگاری داخلش مجلل بوده حالا فقط و فقط زنگ زده است. اما چه می شود کرد که با آن خاطرات زیادی داریم. گاهی روی آن نورپردازی می شد. در مناسبت های مختلف کنارش برنامه هایی اجرا می شد و پذیرش این که کم کم باید با آن وداع کنیم سخت است.

نمادهایی که جا نیفتاد

کیش غیر از کشتی یونانی نمادهای دیگری هم دارد و حتی سعی شد برخی از آن ها جایگزین این کشتی خسته شوند که وقت بازنشستگی اش رسیده بود. به عنوان مثال سال ۱۳۹۴ یک هواپیمای توپولف از فرودگاه کیش به محل فعلی کشتی آمد تا تبدیل به رستوران و کافی شاپ شود. اما چندان جدی گرفته نشد و سال ۱۴۰۲ در حالی که به شدت تخریب شده بود جمع آوری شد. خیلی از سازه های دیگر کیش تلاش می کنند تبدیل به نماد جایگزینی شوند اما تا به حال موفق نبودند، چون از چنین ظرفیتی برخوردار نیستند. به طور مثال یکی از بادگیرهای قدیمی خودش را نماد واقعی جزیره می داند اما چندان محبوب نشده است. البته ناگفته نماند موقعیت زیبا، حس نوستالژیک، امکان شترسواری، اسکیت در پارک ساحلی، نوشیدن چای حین تماشای دریا و شنیدن موسیقی زنده از دایلی است که موقعیت کشتی یونانی را طوری خاص کرده که رقابت با آن سخت است. اما به تازگی سازه های بتنی و بلند به شکل صدفی سفید و ایستاده روی موزه کیش ساخته شده که تلاش می شود با الگوبرداری از برخی سازه های مشابه در کشورهای حاشیه خلیج فارس، تبدیل به نماد جدید جزیره شود. باید به انتظار نشست و دید آیا این امکان را دارد یا نه؟

۷۸ سال با کشتی یونانی

حدود ۷۸ سال قبل بود که این غول ۷ هزار تنی با ۱۳۶ متر طول در کارخانه همپلتون انگلستان ساخته شد. چند دهه مالکان مختلفی داشت. در ابتدا انگلیسی ها مالکش بودند. سال ۱۹۵۹ چند ایرانی مقیم لندن کشتی را خریدند و اسم «کوروش ایرانی» را روی آن گذاشتند. ۶ سال بعد کشتیرانی ایران آن را خرید تا اسمش بشود «همدان». اما قصه از جایی شروع شد که یک یونانی کشتی را خرید و اسمش را گذاشت «کولا آف» و این آغاز مسیری بود برای سازه های فلزی که ما آن را به نام «کشتی یونانی» می شناسیم. همین یونانی بودن مالک باعث شد وقتی در ۴ مرداد ۱۳۴۵ شمسی، مردم روستای کوچک باغو در کیش دیدند این کشتی خارجی ناغافل نزدیک ساحل آمده به مرور اسم «کشتی یونانی» را روی آن گذاشتند که ساختش در انگلستان بود و بنا

تیغ زدن بیمه یا عشق کاپیتان به دختری ایرانی؟

درباره علت به گل نشستن کشتی کولاآف نظرهای مختلفی وجود دارد که در ادامه مرورشان می کنیم؛ با ذکر این توضیح که هیچ کدام از این نظریه ها اثبات نشده و راز واقعی حضور این کشتی در آن نقطه سر به مهر خواهد ماند.

- ۱- فانوس دریایی نبود** عده زیادی معتقدند کشتی راهش را گم کرده و چون جزیره در آن نقطه فانوس دریایی مناسبی نداشته کشتی با آن روزن زیاد به ساحل ماسه ای و مرجانی چنان برخورد می کند که امکان جدا کردنش نبوده و برای همین ماندگار می شود.
- ۲- بریدن گوش بیمه** عده ای معتقدند مالک یونانی کشتی در حال ورشکستگی بوده و برای همین تعمد آن نقطه را برای کوبیدن کشتی به ساحل و گرفتن یک خسارت بزرگ از بیمه و حتی دولت ایران انتخاب می کند. بعد هم تظاهر به تلاش برای نجات کشتی می کند و داخلش هم بار چندانی نبوده اما برای محکم کاری محموله ای را آتش می زند. بعدها هم هیچ چیزی جز فلز در کشتی باقی نمانده و بررسی این فرضیه ها سخت شده.
- ۳- عه بیمه چه خوب** برخی اما ماجرا را جور دیگری می بینند و معتقدند کشتی ناخواسته و غیر عمد به ساحل می خورد اما مالک که می بیند هزینه جابه جایی آن زیاد است و می تواند از بیمه کشورش و حتی دولت ایران خسارت بگیرد در این مرحله بی خیال نجات